

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18193

Θέμα 216^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 491-507**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΚΡ. *Καί νιν καλεῖτ' ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
λυσσῶσαν αὐτήν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.
Φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρῆσθαι κλοπεύς
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
Μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσιν τις* 495
άλους ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.
- ΑΝ. *Θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναι μ' ἐλάν;*
- ΚΡ. *Εγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.*
- ΑΝ. *Τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
ἀρεστον οὐδέν, μηδ' ἀρεσθείη ποτέ,* 500
*οὕτω δὲ καὶ σοὶ τὰ μ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.
Καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
κατέσχον ἢ τὸν ἀντάδελφον ἐν τάφῳ
τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκληροὶ φόβος.* 505
*Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κᾶξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τί δῆτα μέλλεις; ... λέγειν θ' ἂ βούλεται.****(Μονάδες 30)**

Γιατί λοιπόν αργεῖς (να με σκοτώσεις); Γιατί τίποτα ἀπὸ τὰ λόγια σου δὲν εἶναι εὐχάριστο σε ἐμένα (δὲν μου εἶναι ἀρεστό), καὶ μακάρι ποτέ να μὴν μου εἶναι εὐχάριστο (να μὴν με εὐχαριστεῖ), τὸ ἴδιο καὶ τὰ δικά μου (λόγια) εἶναι φυσικὸ να εἶναι δυσάρεστα σε ἐσένα. Κι ὅμως ἀπὸ πού θα κέρδιζα (θα ἀποκτούσα) λαμπρότερη δόξα παρὰ θάβοντας τὸν ἀδελφὸ μου; ὅλοι αὐτοὶ θα ὁμολογοῦσαν ὅτι τοὺς ἀρέσει αὐτό, ἀν ὁ φόβος δὲν ἐκλείνει τὸ στόμα τοὺς. Ἀλλὰ ὁ τύραννος, ἐκτός

από τα πολλά άλλα πλεονεκτήματα που έχει, μπορεί ακόμη να κάνει και να λέει ό,τι θέλει.

2. Για ποιο λόγο οι αρχαίοι αποκαλούσαν τον Σοφοκλή μέλιτταν;

(Μονάδες 10)

Η γλώσσα του Σοφοκλή, που εκφράζει την ακμή της αττικής κλασικής εποχής, διακρίνεται για την κομψότητα και την λεπτότητα. Χρησιμοποιώντας λέξεις λογιότερες, και όχι καθημερινές και μεγαλοπρεπείς, διατηρεί το υψηλό επίπεδο του λόγου του Αισχύλου, ενώ διαγράφει με λίγους στίχους τις έξοχες εικόνες. Μεταχειρίζεται ακόμα, αριστοτεχνικά την τραγική ειρωνεία, την περιπέτεια και την αναγνώριση, παρουσιάζοντας με άριστο τρόπο το ήθος των ηρώων του. Γι' αυτό και οι αρχαίοι τον αποκαλούσαν μέλιτταν, ενώ ο Αριστοφάνης έλεγε το στόμα αυτού μέλιτι κεχρισμένον ἦν.

3. α) κλητήρ, κλη̄σις, σχῆμα, ἔξις, θέμα: Να κατατάξετε τις παραπάνω ετυμολογικά συγγενείς προς τους ρηματικούς τύπους του κειμένου καλεῖτε, ἔχω και τιθεῖσα λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

(Μονάδες 5)

κλητήρ → πρόσωπο που ενεργεί
κλη̄σις → ενέργεια ή κατάσταση
σχῆμα → αποτέλεσμα ενέργειας
ἔξις → ενέργεια ή κατάσταση
θέμα → αποτέλεσμα ενέργειας

β) είδος, αιρετός, κάλλος, αδερφικός, δαιμόνιος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

είδος → εἶδον
αιρετός → ἠρῆσθαι

κάλλος → καλλύνειν
αδερφικός → αὐτάδελφον
δαιμόνιος → εὐδαιμονεῖ

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος